

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 21. augustā
(OR. en)

12391/23

AGRI 469
AGRIFIN 99
AGRIORG 96
AGRILEG 162
DELECT 112

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 21. augusts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2023) 5448 final
Temats:	KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../.. (17.8.2023) ar kuru Eiropas Parlamentā un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz tirdzniecības standartiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē, dažiem augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un banānu nozarē, un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 1666/1999 un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 un (ES) Nr. 1333/2011

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2023) 5448 *final*.

Pielikumā: C(2023) 5448 *final*

Briselē, 17.8.2023.
C(2023) 5448 final

KOMISIJAS DELEGĒTĀ REGULA (ES) .../..

(17.8.2023)

ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz tirdzniecības standartiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē, dažiem augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un banānu nozarē, un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 1666/1999 un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 un (ES) Nr. 1333/2011

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. DELEĢĒTĀ AKTA KONTEKSTS

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju (TKO regula), nosaka noteikumus par tirdzniecības standartiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē un banānu nozarē. Turklāt regula pilnvaro Komisiju pieņemt deleģētos aktus par šajās nozarēs piemērojamajiem tirdzniecības standartiem.

Šā deleģētā akta mērķis ir spēkā esošās Komisijas regulas par augļu un dārzeņu tirdzniecības standartiem un banānu tirdzniecības standartiem salāgot ar TKO regulā noteiktajām pilnvarām, kuru pamatā ir pilnvarojuma tiesiskais regulējums, kas ieviests ar Lisabonas līgumu. Šis pilnvaras sastāv daļēji no deleģētajām un daļēji no īstenošanas pilnvarām. Tāpēc Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011, Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1333/2011 un Komisijas Regula (EK) Nr. 1666/1999 būtu jāatceļ un saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 290. un 291. pantu jāaizstāj ar deleģēto aktu un īstenošanas aktu.

Vēl viens šā deleģētā akta mērķis ir salāgošana ar stratēģijas “No lauka līdz galdam” mērķiem, jo īpaši attiecībā uz patērētāju plašāku informēšanu un pārtikas izšķērdēšanas mazināšanu. Tāpat ir vērts izmantot izdevību noteikumus modernizēt un vienkāršot, tiesību aktus par augļiem un dārzeņiem apvienojot ar tiesību aktiem par banāniem un žāvētām vīnogām un svītrojot novecojušus noteikumus.

Ar šo deleģēto aktu arī groza spēkā esošos tirdzniecības standartus saskaņā ar vairākiem Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (*UNECE*) kvalitātes standartu grozījumiem. Proti, lai tirdzniecībai neradītu nevajadzīgus šķēršļus, ar *UNECE* standartiem būtu jāsalāgo specifiskie standarti, kas piemērojami zemenēm.

Šā deleģētā akta pieņemšana finansiālas sekas nerada.

2. PIRMS AKTA PIEŅEMŠANAS NOTIKUSĪ APSPRIEŠANĀS

Apspriešanās, kurās piedalījās eksperti no visām 27 dalībvalstīm, 2022. gada 23. septembrī, 26. oktobrī, 22. novembrī, 2023. gada 24. janvārī un 24. martā notika saskaņā ar TKO regulu izveidotajā Lauksaimniecības tirgu ekspertu grupā, kas jo īpaši nodarbojas ar vienotās TKO regulas aptvertajiem aspektiem, šajā gadījumā apakšgrupā, kas nodarbojas ar dārzkopības produktu jautājumiem.

Šajās sanāksmēs Komisijas dienesti iepazīstināja ar grozītajām dokumentu redakcijām, kurās ņemti vērā katrā sanāksmē izteikti vai Komisijas dienestiem rakstiski iesniegtie apsvērumi un komentāri. Eiropas Parlamenta eksperti šajās sanāksmēs varēja piedalīties novērotāja statusā.

Tā kā deleģētās regulas projekta dažādās redakcijas tika ievietotas Komisijas ekspertu grupu reģistrā, ieinteresētajām personām bija iespēja tās novērtēt. Šā procesa gaitā saņemtās piezīmes ir ņemtas vērā, ciktāl iespējams.

Vērā tika ņemti arī komentāri, kas izteikti vispārējā sabiedriskajā apspriešanās, kura norisinājās no 2023. gada 21. aprīļa līdz 2023. gada 19. maijam, kad deleģētās regulas projekts bija publicēts Labāka regulējuma portālā.

Atsauksmes tika saņemtas no 41 ieinteresētās personas, kas pārstāvēja uzņēmumus/uzņēmējiesabiedrības, uzņēmumu apvienības, NVO un arodbiedrības. Lielākā daļa atsauksmju (66 %) ir no divām dalībvalstīm. Vairums attiecas uz izcelsmes valsts obligātu

norādīšanu marķējumā. Vairākas atsauksmes (lielākoties no vienas dalībvalsts tirgotājiem un pārstrādātājiem) norāda uz problēmām, ko rada noteikums par 4. sagatavošanas grupas produktiem, proti, tajos uzsvērtas tirgus dalībnieku izmaksas un vajadzība pielāgoties. Šķiet, šajās atsauksmēs nav ņemts vērā tas, ka pienākums norādīt izcelsmes valsti 4. sagatavošanas grupas produktu gadījumā tika piemērots jau saskaņā ar pašreizējo Regulu (ES) Nr. 543/2011 un deleģētās regulas projekts tikai uzlabo relevanto tiesību normu un produktu definīcijas skaidrību, kā lūgušas dalībvalstis. Vairumā atsauksmju apgalvots, ka jaunais formulējums liedz izmantot tirdzniecības standartiem neatbilstošus augļus un dārzeņus, un tas rada risku, ka tiks izšķērdēti vairāk pārtikas. Dažās citās atsauksmēs, sevišķi no ražotājiem un patērētāju apvienībām, pienākums norādīt izcelsmes valsti vērtēts atzinīgi, un dažās lūgts to vēl paplašināt, lai patērētājiem sniegtu pietiekamu informāciju. Komisija uzskata, ka projekts ir labs kompromiss starp vajadzību sniegt patērētājiem pārtikas izvēlei pietiekamu informāciju un dažu tirgus dalībnieku grūtībām pielāgoties. Lai minētās grūtības atvieglotu, projektā noteikts pietiekami ilgs laiks līdz jauno noteikumu piemērošanai (2025. gada 1. janvāris). Turklāt, ņemot vērā piezīmes par pārtikas atkritumu rašanās risku, projekts tika mainīts, lai skaidri noteiktu, ka dažādu produktu un produkta paveidu maisījumiem piešķirto vienkāršošanu var attiecināt arī uz 4. sagatavošanas grupas produktiem, un šādi sagatavotos svaigos produktus atbrīvotu no prasības pēc atbilstības tirdzniecības standartiem. Konkretizēts arī tas, ka uz 4. sagatavošanas grupas produktiem neattiecas neviens cits vispārīgais vai specifiskais tirdzniecības standarts, izņemot izcelsmes norādi. Atsauksmes no labdarības organizācijām pievērsās ziedotu augļu un dārzeņu atbrīvošanai no tirdzniecības standarta. Priekšlikumā jau ir paredzēts atbrīvojums no vairuma prasību, izņemot dažus elementus, kas jāievēro, lai nodrošinātu, ka ziedoto produktu kondīcija nav pārlietu pasliktinājusies. Vēl citas izmaiņas, kas ieviestas pēc dažām saņemtajām atsauksmēm, attiecas uz mazāk labvēlīgos klimatiskajos apgabalos ražotu banānu tirdzniecības standarta tālāku vienkāršošanu.

PTO partneri ir informēti.

3. DELEĢĒTĀ AKTA JURIDISKIE ASPEKTI

Šā deleģētā akta pamatā ir Regulas (ES) Nr. 1308/2013 75. panta 2. punkts, 76. panta 4. punkts un 89. pants.

Deleģētais akts TKO regulu papildina, apvienojot un grozot noteikumus par tirdzniecības standartiem, kas patlaban ietverti Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 543/2011, Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 1333/2011 un Komisijas Regulā (EK) Nr. 1666/1999, šos noteikumus salāgojot ar stratēģiju “No lauka līdz galdam” un grozot specifisko tirdzniecības standartu, kas piemērojams zemenēm, un atceļ Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 543/2011, Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1333/2011 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1666/1999.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(17.8.2023)

ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz tirdzniecības standartiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē, dažiem augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un banānu nozarē, un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 1666/1999 un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 un (ES) Nr. 1333/2011

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007¹, un jo īpaši tās 75. panta 2. punktu, 76. panta 4. punktu un 89. pantu,

tā kā:

- (1) Regula (ES) Nr. 1308/2013 izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju, kas cita starpā aptver augļu un dārzeņu nozari, augļu un dārzeņu pārstrādes produktu nozari un banānu nozari. Turklāt regula pilnvaro Komisiju pieņemt deleģētos aktus un Īstenošanas aktus par tirdzniecības standartiem, kas piemērojami šajās nozarēs vai šo nozaru produktiem.
- (2) Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011² nosaka detalizētus noteikumus attiecībā uz augļu un dārzeņu nozari un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari, proti, paredz tirdzniecības standartus, kas piemērojami visiem svaigiem augļiem un dārzeņiem, un detalizētus noteikumus, kā pārbauda to atbilstību tirdzniecības standartiem. Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1333/2011³ nosaka banānu tirdzniecības standartus, noteikumus, kā pārbauda atbilstību minētajiem tirdzniecības standartiem, un prasības attiecībā uz paziņojumiem banānu nozarē. Komisijas Regula (EK) Nr. 1666/1999⁴ nosaka detalizētus noteikumus par dažu žāvētu vīnogu šķirņu obligātajām tirdzniecības īpašībām. Minētās regulas tika pieņemtas, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1234/2007⁵. Kopš tā laika Regula

¹ OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

² Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011 (2011. gada 7. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari (OV L 157, 15.6.2011., 1. lpp.).

³ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 1333/2011 (2011. gada 19. decembris), ar ko nosaka tirdzniecības standartus banāniem, noteikumus minēto tirdzniecības standartu atbilstības pārbaudei un prasības attiecībā uz paziņojumiem banānu nozarē (OV L 336, 20.12.2011., 23. lpp.).

⁴ Komisijas Regula (EK) Nr. 1666/1999 (1999. gada 28. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 2201/96 piemērošanai attiecībā uz dažu žāvētu vīnogu šķirņu obligātajām tirdzniecības īpašībām (OV L 197, 29.7.1999., 32. lpp.).

⁵ Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 (2007. gada 22. oktobris), ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) (OV L 299, 16.11.2007., 1. lpp.).

(EK) Nr. 1234/2007 ir aizstāta ar Regulu (ES) Nr. 1308/2013, kurā ietvertas pilnvaras, kuru pamatā ir pilnvarojuma tiesiskais regulējums, kas ieviests ar Lisabonas līgumu.

- (3) Lai saskaņotu un vienkāršotu noteikumus par tirdzniecības standartiem, par atbilstības pārbaudēm un par paziņojumiem iepriekš minētajās nozarēs, iekļautu grozījumus, kuru vajadzību apliecinājusi pieredze, un noteikumus salāgotu ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 piešķirtajām pilnvarām, ir lietderīgi tos apvienot vienā noteikumu kopumā, kas ietverts deleģētajā regulā un īstenošanas regulā, bet Regulu (EK) Nr. 1666/1999 un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 un (ES) Nr. 1333/2011 atcelt.
- (4) Regulas (ES) Nr. 1308/2013 75. panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunkts pilnvaro Komisiju noteikt tirdzniecības standartus, kas attiecīgi piemērojami augļiem un dārzeņiem, pārstrādātiem augļiem un dārzeņiem un banāniem. Atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punktam augļus un dārzeņus, kurus paredzēts patērētājiem pārdot svaigus, drīkst tirgot tikai tad, ja tiem ir laba, pieņemama un tirdzniecībai atbilstoša kvalitāte un ja ir norādīta izcelsmes valsts. Lai panāktu minētās normas vienādu īstenošanu, ir lietderīgi paredzēt vispārīgu tirdzniecības standartu, kas piemērojams visiem svaigiem augļiem un dārzeņiem, un to detalizēti izklāstīt.
- (5) Attiecībā uz augļiem un dārzeņiem, kam piemēro Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punktu, to specifiskie tirdzniecības standarti būtu jāpatur spēkā, pamatojoties uz to nozīmīguma novērtējumu, kurā jo īpaši ņemti vērā produkti, kas joprojām ir vērtības izteiksmē visvairāk tirgotie produkti, kā liecina skaitļi *Eurostat* atsaucēs datubāzē *Comext*, kurā apkopota detalizēta statistika par preču starptautisko tirdzniecību.
- (6) Uz augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un nogatavinātiem banāniem neattiecas ne Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punkts, ne specifisks tirdzniecības standarts. Tomēr izcelsmes marķējums patērētājiem ir svarīgs un nepieciešams, kā uzsvērts Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumā “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā”⁶ (“stratēģija “No lauka līdz galdam””), kura mērķis turklāt ir palielināt patērētāju iespējas pārtiku izvēlēties uz informācijas pamata un ilgtspējīgi, un tāpēc izcelsmes marķējumam vajadzētu būt obligātam arī šādiem produktiem, kas paredzēti tiešam patēriņam pēc tādām vienkāršām darbībām kā žāvēšana vai nogatavināšana.
- (7) Ņemot vērā Savienībā tirgto banānu šķirņu un tirdzniecības prakšu plašo klāstu, būtu jāpatur spēkā obligātie standarti, kas piemērojami nenogatavinātiem zaļiem banāniem. Tomēr, lai tirdzniecībai neradītu nevajadzīgus šķēršļus, ir lietderīgi banānu tirdzniecības standartu salāgot ar Pārtikas kodeksu (*Codex Alimentarius*) un to paplašināt, iekļaujot vēl vairāk šķirņu. Lai stratēģijas “No lauka līdz galdam” kontekstā mazinātu pārtikas izšķērdēšanu un pārtikas zudumu, jo īpaši ļaujot porciju veidošanai pieiet elastīgāk, ir lietderīgi izlaist Pārtikas kodeksā noteikto minimumu, ka vienā ķekarā vai tā daļā jābūt vismaz četriem banāniem. Ņemot vērā izvirzītos mērķus, ir lietderīgi atļaut banānu ražotājiem dalībvalstīm pašu produkcijai savā teritorijā piemērot valsts standartus, ja to noteikumi nav pretrunā Savienības standartiem un nekavē banānu brīvu apriti Savienībā.
- (8) Būtu jāņem vērā, ka klimatiskie faktori Madeirā, Azoru salās, Algarvē, Kanāriju salās, Krētā, Lakonijā un Kiprā sarežģī ražošanas apstākļus. Tāpēc dažu veidu banāni, ja tos audzē minētajos ģeogrāfiskajos apgabalos, neattīstās līdz starptautiskajā standartā

⁶ COM(2020) 381 final.

noteiktajam minimālajam garumam. Minētajos gadījumos šādus banānus būtu jāatļauj tirgot.

- (9) Lai tirdzniecībai neradītu nevajadzīgus šķēršļus gadījumos, kad atsevišķiem produktiem ir noteikti specifiski tirdzniecības standarti, minētajiem standartiem vajadzētu būt standartiem, ko pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija (*UNECE*). Ja specifiski tirdzniecības standarti Savienības līmenī nav pieņemti un ja produktu turētājs spēj pierādīt, ka tie atbilst kādam no piemērojamajiem *UNECE* standartiem, produkti būtu jāuzskata par vispārīgajam tirdzniecības standartam atbilstošiem.
- (10) Lai ņemtu vērā stratēģiju “No lauka līdz galdam” un patērētāju intereses, tirdzniecības standartos visās nozarēs, uz kurām attiecas šī regula, būtu jā saglabā augstas kvalitātes prasības, par kurām pastāv starptautiska vienprātība, un vienlaikus jāveicina alternatīvi lietojumi, lai nepieļautu pārtikas zudumu un pārtikas izšķērdēšanu gadījumos, kad produkti standartam neatbilst. Minētajam būtu jāattiecas uz visiem produktiem, kas *UNECE* tirdzniecības standartos noteiktajām II šķiras prasībām neatbilst, taču vēl aizvien ir ēdami. Tāpēc attiecībā uz dažiem produktiem, kas paredzēti pārstrādei vai ko ražotājs tiešā veidā pārdod patērētājiem, būtu jāparedz atbrīvojumi no tirdzniecības standartu piemērošanas.
- (11) Dažiem augļu un dārzeņu produktiem var būt īpašības, kas piemērojamajiem tirdzniecības standartiem neatbilst. Taču minēto produktu tradicionālā audzēšana un vietējais patēriņš var būt iegājusies prakse. Lai nodrošinātu, ka produktus, kurus vietējās kopienas uzskata par derīgiem patēriņam, bet kuri Savienības tirdzniecības standartiem neatbilst, neliedz tirgot vietējā tirgū, minētie produkti no Savienības tirdzniecības standartiem būtu jāatbrīvo, izņemot gadījumus, kad šis atbrīvojums varētu kavēt vai izkropļot konkurenci būtiskā iekšējā tirgus daļā vai apdraudēt brīvo tirdzniecību vai Līguma 39. pantā noteikto mērķu sasniegšanu.
- (12) Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 4. punktu attiecībā uz vairākiem augļu un dārzeņu produktiem no tirdzniecības standartiem var atkāpties, lai mazinātu administratīvo slogu gan tirgotājiem, gan iestādēm, kuras veic kontroles. Tomēr izcelsmes marķēšana ir patērētājiem nepieciešama, un, lai saskaņā ar stratēģijas “No lauka līdz galdam” politiskajām ievirzēm sniegtu vairāk informācijas, kas dotu patērētājiem iespēju izdarīt informācijā balstītu izvēli, šādu produktu izcelsmes valsts norādei vajadzētu būt obligātai.
- (13) Lai tirgotājiem mazinātu administratīvo slogu, bet neietekmētu produktu kvalitāti, būtu jāvienkāršo tirdzniecības standarti, kas attiecas uz ziedošanai paredzētiem produktiem. Ja produkts ir skaidri marķēts ar informāciju, ka tas paredzēts ziedošanai, citām marķējuma norādāmajām ziņām vajadzētu būt fakultatīvām. Tomēr, lai pasargātu ziedošanas saņēmēju, produkta kvalitātei būtu jāatbilst vispārīgajam tirdzniecības standartam.
- (14) Lai nodrošinātu, ka pārbaudes var veikt pienācīgi un rezultātīgi, rēķiniem un pavaddokumentiem, kas nav domāti patērētājiem, būtu jā satur noteikta pamatinformācija, kura iekļauta tirdzniecības standartos.
- (15) Informācijā iekļaujamās ziņas, kas prasītas tirdzniecības standartos, būtu skaidri jānorāda uz iepakojuma un/vai etiķetes. Lai nepieļautu krāpniecību un patērētāju maldināšanas gadījumus, informācijā iekļaujamajām ziņām, kas prasītas tirdzniecības standartos, vajadzētu būt patērētājiem pieejamām pirms pirkuma izdarīšanas, arī

tālpārdošanas gadījumā, kuras sakarā gūtā pieredze liecina, ka pastāv krāpniecības risks un risks, ka standartu piedāvātā patērētāju tiesību aizsardzība tiks ignorēta.

- (16) Lai patērētājus nemaldinātu attiecībā uz šķiru, informācijā iekļaujamajās ziņās, kas prasītas mazumtirdzniecības posmā, nebūtu jālieto tādi apzīmējumi kā “izcils”, “pirmklasīgs” vai līdzīgi formulējumi, kuru lietošana produkta faktiskās kvalitātes apzīmēšanai nav reglamentēta, – neatkarīgi no iespējas norādīt jebkādu citu informāciju, piemēram, “pārvadāts pa gaisu”, vai līdzīgu faktos balstītu informāciju, kas patērētāju nemaldina.
- (17) Lai patērētājus nemaldinātu attiecībā uz produktu izcelsmi, izcelsmes valsts norādei vajadzētu būt labāk redzamai nekā norādei par iepakotāja valsti.
- (18) Atsaucoties uz patērētāju pieprasījumu, iepakojumi, kas satur dažādu produktu vai produkta paveidu maisījumus, uz kuriem attiecas šī regula, tirgū kļūst arvien izplatītāki. Godīgas tirdzniecības principi prasa, lai produktiem vai produkta veidiem, ko pārdod vienā iepakojumā, būtu vienāda kvalitāte. Tādu produktu gadījumā, attiecībā uz kuriem Savienības standarti nav pieņemti, to var nodrošināt, piemērojot vispārīgus noteikumus. Tālab būtu jānosaka marķēšanas prasības, kas piemērojamas dažādu produktu vai produkta paveidu maisījumiem vienā iepakojumā. Tām vajadzētu būt mazāk stingrām nekā tirdzniecības standartos noteiktajām prasībām, jo maisījumu marķēšana ir apgrūtinošāka un prasību piemērošana varētu likt šķēršļus minēto produktu tirdzniecībai.
- (19) No trešām valstīm importētiem augļiem un dārzeņiem jāatbilst tirdzniecības standartiem vai tiem līdzvērtīgiem standartiem. Tāpēc būtu jānosaka nosacījumi, ar kādiem uzskata, ka ir panākta importēto produktu līdzvērtīga atbilstība Savienības tirdzniecības standartiem.
- (20) Lai tirgus dalībniekiem un valstu pārvaldes iestādēm dotu pietiekami daudz laika pielāgoties ar šo regulu ieviestajām izmaiņām, šī regula būtu jāpieņem no 2025. gada 1. janvāra.
- (21) Ņemot vērā būtisko saikni starp Regulā (ES) Nr. 1308/2013 noteiktajām pilnvarām attiecībā uz noteikumiem par tirdzniecības standartiem, par augļu un dārzeņu nozares produktu kvalitātes prasību minimumu un par importēto produktu atbilstību Savienības tirdzniecības standartiem, ir lietderīgi minētos noteikumus noteikt vienā deleģētajā aktā,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Ievada noteikumi

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī regula noteic noteikumus, ar kuriem Regulu (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz tirdzniecības standartiem, kas minēti tās pašas regulas 75. panta 1. punktā, tirdzniecības prasību minimumu, kas minēts tās pašas regulas 76. pantā un piemērojams augļu un dārzeņu nozares produktiem, kurus paredzēts pārdot svaigus, un importētu produktu atbilstību Savienības tirdzniecības standartiem, kura minēta tās pašas regulas 89. pantā.

2. Šo regulu piemēro šādām nozarēm un produktiem:
 - (a) augļu un dārzeņu nozare, kas minēta Regulas (ES) Nr. 1308/2013 1. panta 2. punkta i) apakšpunktā;
 - (b) žāvēti augļi ar KN kodu 0804 20 90, 0806 20 un ex 0813, kas uzskaitīti minētās regulas I pielikuma X daļā;
 - (c) banāni ar KN kodu 0803 90 10, kas norādīti minētās regulas I pielikuma XI daļā.
3. Šīs regulas piemērošanas vajadzībām produkta izcelsmes valsti nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013⁷ 60. pantu.

II NODAĻA

Tirdzniecības standarti

2. pants

Vispārīgais tirdzniecības standarts, kas piemērojams 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem augļiem un dārzeņiem

1. Vispārīgais tirdzniecības standarts, kas piemērojams 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem augļiem un dārzeņiem, sastāv no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punkta prasībām.

Augļi un dārzeņi, kas minēti 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā, atbilst minētajam vispārīgajam tirdzniecības standartam, izņemot gadījumus, kad uz tiem attiecas specifisks tirdzniecības standarts.

Vispārīgais tirdzniecības standarts ir detalizēti izklāstīts šīs regulas I pielikuma A daļā.
2. Taču, ja 1. punktā minēto augļu un dārzeņu turētājs spēj pierādīt, ka produkti atbilst kādam spēkā esošam standartam, ko pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisija (UNECE), produktus uzskata par 1. punktā minētajam vispārīgajam tirdzniecības standartam atbilstošiem.
3. Šā panta piemērošanas vajadzībām “turētājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kuras turējumā atrodas attiecīgie produkti vai kura tos piedāvā tālpārdošanā vai pārdošanā ar jebkādiem digitāliem līdzekļiem.

3. pants

Dažu augļu un dārzeņu pārstrādes produktu un nogatavinātu banānu izcelsmes norāde

Izcelsmes valsti norāda šādiem produktiem:

- (a) žāvēti augļi ar KN kodu ex 0813, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 1308/2013 I pielikuma X daļā;
- (b) žāvētas vīģes ar KN kodu 0804 20 90;
- (c) žāvētas vīnogas ar KN kodu 0806 20;

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

- (d) nogatavināti banāni ar KN kodu 0803 90 10, kuru nogatavināšana notikusi Savienības teritorijā.

4. pants

Specifiski augļu un dārzeņu tirdzniecības standarti un banānu tirdzniecības standarti

1. Tiek prasīta šādu produktu vai nozaru atbilstība I pielikuma B daļā noteiktajiem specifiskajiem tirdzniecības standartiem:
 - (a) āboli;
 - (b) citrusaugļi;
 - (c) kivi;
 - (d) salāti, krokainās un platlapu endīvijās;
 - (e) persiki un nektarīni;
 - (f) bumbieri;
 - (g) zemenes;
 - (h) paprika;
 - (i) galda vīnogas;
 - (j) tomāti;
 - (k) banāni.
2. Šā panta 1. punkta k) apakšpunkta vajadzībām piemēro turpmāk minēto:
 - (a) banānu nozares specifiskais tirdzniecības standarts ir noteikts I pielikuma B daļas 11. daļā, un to piemēro minētā pielikuma papildinājumā uzskaitīto šķirņu banāniem, izņemot pārstrādei paredzētus banānus. Šo tirdzniecības standartu banāniem, kuru izcelsme ir trešās valstīs, piemēro posmā, kad tos laiž brīvā apgrozībā, banāniem, kuru izcelsme ir Savienībā, – posmā, kad notiek pirmā izkraušana Savienības ostā, un banāniem, ko patērētājam ražošanas reģionā piegādā svaigā veidā, – posmā, kad tos izved no iepakojšanas angāra;
 - (b) specifiskais tirdzniecības standarts, kas minēts a) apakšpunktā, tālākos tirdzniecības posmos neietekmē tādu valsts noteikumu piemērošanu, kuri:
 - i) nekavē tādu banānu brīvu apgrozību, kuru izcelsme ir trešās valstīs vai citos Savienības reģionos un kuri atbilst pirmajā daļā minētajam tirdzniecības standartam, un
 - ii) nav nesaderīgi ar pirmajā daļā minēto tirdzniecības standartu.

5. pants

Izņēmumi un atbrīvojumi no tirdzniecības standartu piemērošanas

1. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 2. un 3. punkta:
 - (a) netiek prasīta šādu produktu atbilstība tirdzniecības standartiem:
 - i) produkti, kas skaidri marķēti ar vārdiem “paredzēts pārstrādei” vai “dzīvnieku barībai” vai citu līdzīgu formulējumu un:

- ir paredzēti rūpnieciskai pārstrādei vai
 - mazumtirdzniecībā tiek piedāvāti patērētājiem personīgai lietošanai un ir paredzēti patērētāju veiktai pārstrādei, vai
 - ir paredzēti šā punkta b) apakšpunkta xvii) punktā minēto produktu sagatavošanai, vai
 - ir paredzēti dzīvnieku barībai vai citiem nepārtikas lietojumiem;
- ii) produkti, ko ražotājs pārdod tieši patērētājiem personīgai lietošanai viņu saimniecībā vai – konkrētā ražošanas apgabalā, ko noteikusi kompetentā iestāde:
- vietējā tirgū vietā, kas rezervēta tikai ražotājiem, vai
 - tiešās piegādes ceļā;
- iii) produkti, ko pārdod kā ēdamus dīgstus pēc tādu augu sēklu diedzēšanas, kas klasificēti pie Regulas (ES) Nr. 1308/2013 I pielikuma IX daļā uzskaitītajiem augļiem un dārzeņiem;
- iv) konkrēta reģiona produkti, ko minētā reģiona mazumtirdzniecībā pārdod labi iedibināta tradicionāla vietējā patēriņa gadījumā vai pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos ar šā panta 4. punktā noteiktajiem nosacījumiem;
- (b) netiek prasīta šādu produktu atbilstība tirdzniecības standartam, izņemot attiecībā uz Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 1. punktā minēto izcelsmes valsts norādi:
- i) savvaļas sēnes ar KN kodu ex 0709 51 līdz ex 0709 56 un 0709 59;
 - ii) kaperi ar KN kodu 0709 99 40;
 - iii) rūgtās mandeles ar KN kodu 0802 11 10;
 - iv) lobītas mandeles ar KN kodu 0802 12;
 - v) lobīti lazdu rieksti ar KN kodu 0802 22;
 - vi) lobīti valrieksti ar KN kodu 0802 32;
 - vii) lobītas pistācijas ar KN kodu 0802 52;
 - viii) lobīti makadāmiju rieksti ar KN kodu 0802 62;
 - ix) lobīti pīniju rieksti ar KN kodu 0802 92;
 - x) pekanrieksti ar KN kodu 0802 99 10;
 - xi) citādi rieksti ar KN kodu 0802 99 90;
 - xii) žāvēti miltu banāni ar KN kodu 0803 10 90;
 - xiii) žāvēti citrusaugļi ar KN kodu ex 0805;
 - xiv) tropu riekstu maisījumi ar KN kodu 0813 50 31;
 - xv) citādu riekstu maisījumi ar KN kodu 0813 50 39;
 - xvi) safrāns ar KN kodu 0910 20;
 - xvii) produkti, kuri klasificēti pie augļiem un dārzeņiem un uzskaitīti Regulas (ES) Nr. 1308/2013 I pielikuma IX daļā, kuriem ir veikta jebkāda

tālāka sagatavošana par apdarināšanu, kā norādīts piemērojamajā *UNECE* specifiskajā standartā, vai kuri vispārīgā tirdzniecības standarta nozīmē nav veseli un ir sagatavoti tiešai patērēšanai svaigā vai termiski apstrādātā veidā;

- (c) ziedošanas gadījumā, izņemot bezmaksas izplatīšanu, uz kuru attiecas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 222. pantā minētie nolīgumi un lēmumi vai kuru saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/2115⁸ 52. pantu atbalsta darbības programmu satvarā, tiek prasīta šīs regulas aptverto produktu atbilstība vispārīgajam tirdzniecības standartam, izņemot marķēšanas noteikumus, ja produkti ir skaidri marķēti ar vārdiem “paredzēts ziedošanai” vai ar līdzvērtīgu marķējumu.
2. Atkāpjoties no Regulas (ES) Nr. 1308/2013 76. panta 2. un 3. punkta, konkrētā ražošanas apgabalā, ko definējusi attiecīgā dalībvalsts, arī tad, ja minētais ražošanas apgabals ir transnacionāla teritorija, ko definējušas attiecīgās dalībvalstis, netiek prasīta šādu produktu atbilstība tirdzniecības standartiem:
 - (a) produkti, kurus audzētājs pārdod vai piegādā sagatavošanas un iepakšanas stacijām vai noliktavām vai kurus no audzētāja saimniecības nogādā uz šādām stacijām;
 - (b) produkti, kurus no noliktavām transportē uz sagatavošanas un iepakšanas stacijām;
 - (c) ES izcelsmes produkti, kas šajā regulā noteiktajiem tirdzniecības standartiem neatbilst *force majeure* apstākļu⁹ dēļ, kas ļauj dalībvalstīm nolemt, ka produktus to teritorijā drīkst tirgot ar nosacījumiem, kādus tās noteikušas.
 3. Lai piemērotu 1. punkta a) apakšpunkta i) un ii) punktā un c) apakšpunktā un 2. punktā paredzētās atkāpes, tirgotāji dalībvalsts kompetentajai iestādei iesniedz pierādījumus, ka attiecīgie produkti atbilst minētajos punktos noteiktajiem nosacījumiem, jo īpaši attiecībā uz to paredzēto lietojumu.
 4. Tirgotāji 1. punkta a) apakšpunkta iv) punktā paredzēto atkāpi drīkst piemērot tikai tad, ja dalībvalstis iepriekš ir pieņēmušas noteikumus par šādu produktu atbrīvošanu. Šādi noteikumi nedrīkstētu nedz kavēt, nedz izkropļot konkurenci būtiskā daļā no iekšējā tirgus, nedz arī apdraudēt brīvo tirdzniecību vai kāda no Līguma 39. pantā minētajiem mērķiem sasniegšanu. Dalībvalstis tūlīt paziņo Komisijai noteikumus, ko tās pieņēmušas šajā sakarā. Komisija par visiem šādu noteikumu paziņojumiem informē pārējās dalībvalstis.
 5. Šā panta 2. punkta c) apakšpunktā un 4. punktā minētos paziņojumus sniedz saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2017/1183¹⁰.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/2115 (2021. gada 2. decembris), ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 un (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 435, 6.12.2021., 1. lpp.).

⁹ Komisijas paziņojums C(88)1696 par *force majeure* Eiropas lauksaimniecības tiesību aktos (OV C 259, 6.10.1988., 10. lpp.).

¹⁰ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2017/1183 (2017. gada 20. aprīlis), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 un (ES) Nr. 1308/2013 papildina attiecībā uz informācijas un dokumentu paziņošanu Komisijai (OV L 171, 4.7.2017., 100. lpp.).

6. pants
Informācijā iekļaujamās ziņas piegādes ķēdē

1. Informācijā iekļaujamās ziņas, kas prasītas I pielikumā noteiktajos marķēšanas noteikumos, norāda salasāmi un labi redzami iepakojuma vienā pusē, un tās ir vai nu neizdzēšami uzdrukātas tieši uz iepakojuma vai uz etiķetes, kas ir daļa no iepakojuma vai ir tam piestiprināta, un šīs ziņas nav maldinošas.
2. Precēm, ko pārvadā bez taras un iekrauj tieši transportlīdzeklī, 1. punktā minētās informācijā iekļaujamās ziņas norāda preču pavaddokumentā vai paziņojumā, kas transportlīdzeklī izlikts redzamā vietā.
3. Attiecībā uz distances līgumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES¹¹ 2. panta 7. punkta nozīmē informācijā iekļaujamās ziņas ir pieejamas pirms pirkuma noslēgšanas, un tas attiecas arī uz pārdošanai faktiski piedāvātā produkta vienīgo izcelsmes valsti.
4. Rēķinos un pavaddokumentos, izņemot patērētājam domātas kvītis, norāda produktu nosaukumu un izcelsmes valsti, attiecīgā gadījumā arī šķiru, šķirni vai tirdzniecības tipu, ja to prasa specifiskais tirdzniecības standarts, vai faktu, ka produkti paredzēti pārstrādei.
5. Šīs regulas I pielikuma B daļā minētā iespēja marķēt reģionālo vai vietējo izcelsmi neskar aizsardzību, kas noteiktām ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm piešķirta atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) Nr. 1151/2012¹².

7. pants
Informācijā iekļaujamās ziņas mazumtirdzniecības posmā

1. Mazumtirdzniecības posmā informācijā iekļaujamās ziņas, kas prasītas šajā regulā, ir salasāmas un skaidri redzamas. Produktus drīkst izlikt pārdošanai mazumtirdzniecībā ar noteikumu, ka mazumtirgotājs veidā, kas nemaldina patērētāju, pamanāmā vietā un salasāmā veidā blakus precei norāda informācijā iekļaujamās ziņas par produkta izcelsmes valsti un attiecīgā gadījumā šķiru, lielumu un tirdzniecības tipu.

Papildu apzīmējumus, kas liecina par labāku/augstāku kvalitāti, iekļaut nedrīkst. Jo īpaši etiķetē nedrīkst būt nekādu kvalitātes deskriptoru, izņemot informāciju, kas minēta I pielikumā noteiktajās marķēšanas prasībās.

Ja ir norādīta iepakotāja un/vai nosūtītāja valsts vai ja norādītā šķirne asociējas ar vietu, izcelsmes valsts norādes rakstzīmes ir lielākas un redzamākas nekā tās, ko izmanto iepakotāja un/vai nosūtītāja valsts un šķirnes norādīšanai, ja minētās ziņas atšķiras.
2. Produktiem, kas ir fasēti pārtikas produkti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1169/2011¹³ nozīmē, papildus visai tirdzniecības standartos prasītajai informācijai norāda neto masu saskaņā ar minētās regulas noteikumiem.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1151/2012 (2012. gada 21. novembris) par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

8. pants
Maisījumi

1. Iepakojumus, kuru neto masa ir 10 kg vai mazāk un kuros ir maisījumi no dažādiem produktiem vai produkta paveidiem, uz kuriem attiecas šī regula, drīkst tirgot ar nosacījumu, ka:
 - (a) produktiem un produkta veidiem ir vienveidīga kvalitāte un ikviens no tiem atbilst relevantajam specifiskajam tirdzniecības standartam, kas piemērojams, vai – ja kādam produktam specifiska tirdzniecības standarta nav – vispārīgajam tirdzniecības standartam, kas piemērojams;
 - (b) iepakojums ir marķēts saskaņā ar šo regulu un piemērojamajiem Regulas (ES) Nr. 1169/2011 noteikumiem;
 - (c) dažādu produktu maisījums nav tāds, kas varētu maldināt patērētāju.
2. Šā panta 1. punkta a) apakšpunkta prasības nepiemēro maisījumā iekļautiem produktiem, kas nav 1. pantā minētās augļu un dārzeņu, žāvētu augļu vai banānu nozares produkti.
3. Ja šīs regulas aptverto dažādo produktu vai produkta paveidu maisījumā iekļauto produktu izcelsme ir vairākās dalībvalstīs vai trešās valstīs, izcelsmes valstu nosaukumus var attiecīgi aizstāt ar vienu no šādām norādēm:
 - (a) “ES”;
 - (b) “ārpus ES”;
 - (c) “ES un ārpus ES”.

III NODAĻA

Ar importētiem produktiem saistīti tirdzniecības standarti

9. pants

Nosacījumi, ar kādiem importēto produktu atbilstības līmeni uzskata par līdzvērtīgu

1. Attiecībā uz 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto nozari Komisija pēc trešās valsts lūguma var apstiprināt pārbaudes attiecībā uz atbilstību tirdzniecības standartiem, kuras minētā trešā valsts veic pirms importēšanas Savienībā.
2. Apstiprinājumu, kas minēts 1. punktā, saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2023/xxxx [PB: *ierakstīt C(2023) 5449 numuru*]¹⁴ 8. panta 2. punktu trešām valstīm drīkst piešķirt tad, ja produkti, kurus eksportē uz Savienību, atbilst Savienības tirdzniecības standartiem vai arī vismaz līdzvērtīgiem standartiem.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.).

¹⁴ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2023/xxxx (...), ar kuru nosaka noteikumus par to, kā pārbauda atbilstību tirdzniecības standartiem, kas piemērojami augļu un dārzeņu nozarē, dažiem augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem un banānu nozarē (OV L [...], [...], [...]. lpp.) [PB: *ierakstīt C(2023) 5449 numuru, datumu un OV atsauci*].

3. Apstiprinājumu piemēro tikai produktiem, kuru izcelsme ir attiecīgā trešā valsts, un to var attiecināt uz noteiktiem produktiem.
4. Lai saņemtu 1. punktā minēto apstiprinājumu, trešās valsts inspekcijas struktūrām, kas būs atbildīgas par pārbaudēm attiecībā uz atbilstību tirdzniecības standartiem:
 - (a) jābūt oficiālām struktūrām vai trešās valsts kompetentās iestādes oficiāli atzītām struktūrām;
 - (b) jāsniedz pietiekamas garantijas, un tām jābūt personālam, aprīkojumam un iekārtām, kas nepieciešamas, lai veiktu pārbaudes saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2023/xxxx [PB: ierakstīt C(2023) 5449 numuru] 10. panta 1. punktā minētajām metodēm vai līdzvērtīgām metodēm.

IV NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

10. pants Atcelšana

Regulu (ES) Nr. 543/2011 un Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1333/2011 un (EK) Nr. 1666/1999 atceļ.

Atsauces uz atceltajām regulām uzskata par atsaucēm attiecīgi uz šo regulu un Īstenošanas regulu (ES) 2023/xxxx [PB: ierakstīt C(2023) 5449 numuru], un tās lasa saskaņā ar šīs regulas II pielikumā doto atbilstības tabulu.

11. pants Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2025. gada 1. janvāra, izņemot 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu, ko piemēro no šīs regulas spēkā stāšanās dienas.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 17.8.2023

*Komisijas vārdā —
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN*